

Samenvatting Miljoenennota 2027

Welvaart opnieuw verdienen

De Nederlandse economie is sterk, ondanks economische schokken en wereldwijde onzekerheid. Om Nederland welvarend te houden, zet het kabinet vol in op economische groei. Dit betekent dat er meer moet worden geïnvesteerd en minder geconsumeerd. Het kabinet wil investeringen stimuleren door knelpunten zoals netcongestie, regeldruk en trage vergunningverlening weg te nemen. Daarnaast zijn er hervormingen nodig, zodat meer mensen mee kunnen doen op de arbeidsmarkt. Dit verhoogt de economische groei. Zo zorgt het kabinet ervoor dat sociale voorzieningen betaalbaar blijven. Ook internationaal samenwerken is cruciaal voor de groei van de Nederlandse economie. In een tijd van toenemende geopolitieke spanningen moeten we de handen ineenslaan om onze veiligheid te versterken en onze welvaart te behouden.

Hoofdpunten besluitvorming

Investeren

Woningbouw

Infrastructuur

Innovatie

Energie

Hervormen

Ruimte voor een sociaal akkoord

Verzachten bezuinigingen sociale zekerheid

Geen verhoging eigen risico in 2027

Slagvaardige overheid

Efficiënter werken

Minder regeldruk

Kleiner ambtenaren-apparaat

Lagere lasten

Belastingverhoging vrijheidsbijdrage wordt verlicht

Lastenverlichting voor innovatief mkb

Verlagen vliegbelasting

Verlengen accijns-korting op diesel en benzine

Kerncijfers Miljoenennota 2027

€ 481,2

Inkomsten in miljarden

€ 516,8

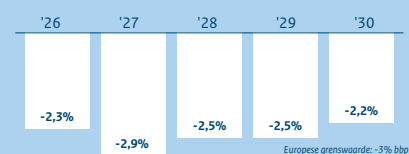
Uitgaven in miljarden

Economische groei

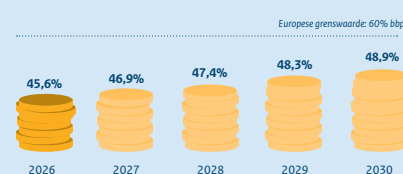
Overheidssaldo

Tijdens de kabinetsperiode blijft het saldo boven de -3% bbp.

Overheidsschuld

Tijdens de kabinetsperiode blijft de schuld onder de 60% bbp.

Economische groei en gezonde overheidsfinanciën zijn nauw met elkaar verbonden.

Economische groei

Door decennia aan economische groei is Nederland een van de meest welvarende landen ter wereld. Deze groei staat onder druk. Zonder economische groei is ons welvaartsniveau niet vanzelfsprekend voor toekomstige generaties, loopt de overheids-schuld op en zijn aanvullende bezuinigingen of belastingverhogingen nodig. Economische groei zorgt voor de middelen om onze veiligheid en voorzieningen te blijven betalen. De opdracht is daarom helder: de keuzes van vandaag moeten gericht zijn op de economische groei in de toekomst.

Om economische groei te bevorderen zet het kabinet in op drie pijlers

PIJLER

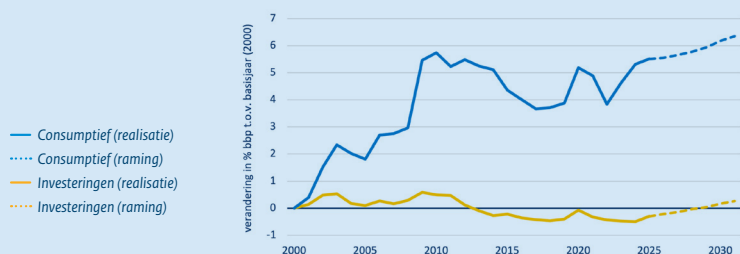
1

Investeren

De groei van publieke investeringen loopt achter op de groei van consumptieve uitgaven. Ook private investeringen liggen in Nederland onder het gemiddelde in de Eurozone, terwijl deze cruciaal zijn voor ons verdienvermogen. Om ondernemers weer ruimte te geven om te groeien, verbetert het kabinet de randvoorwaarden.

Ontwikkeling consumptieve uitgaven en publieke investeringen

Oplossingen

- Gezonde overheidsfinanciën
- Aanpak netcongestie, regeldruk en vergunningverlening
- Stimuleren investeren in innovatie en talent
- Ruimte voor privaat initiatief en ondernemerschap

PIJLER

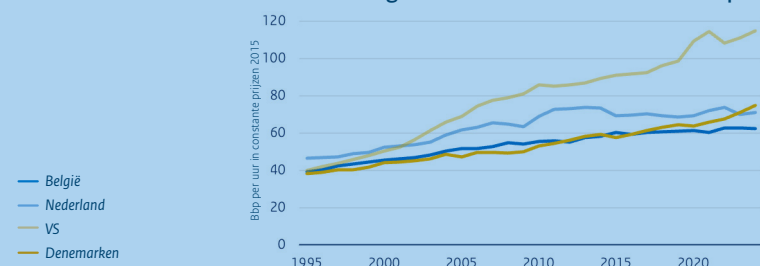
2

Hervormingen

De groei van de productiviteit vlakkt af, en de vergrijzing zet door. Hervormingen in de sociale zekerheid en zorg zijn nodig om te zorgen dat het stelsel bestendig blijft, en sociale voorzieningen ook voor toekomstige generaties beschikbaar blijven.

Productiviteitsgroei in historisch en internationaal perspectief

Oplossingen

- Een kleinere, productievere overheid
- Ombuigen consumptieve uitgaven
- Betaalbare en toegankelijke sociale voorzieningen
- Meer mensen aan het werk

PIJLER

3

Internationaal samenwerken

Internationale verhoudingen staan onder druk. Dat bedreigt de veiligheid en welvaart van Nederland. Investeren in onze veiligheid en samenwerken met andere landen binnen Europa en daarbuiten is daarom cruciaal. Door het sluiten van handelsverdragen en het verbeteren van de interne markt versterken we onze internationale concurrentiepositie.

Oplossingen

- Versterken van de Europese interne markt
- Integreren Europese kapitaalmarkten
- Verbreden en verdiepen handelsrelaties
- Verminderen risicovolle strategische afhankelijkheden

Groeïende wereldwijde macro-economische onevenwichtigheden

De groei van de Nederlandse economie hangt sterk samen met de wereldeconomie. De afgelopen jaren namen de verschillen in handels- en geldstromen tussen landen toe. Deze mondiale macro-economische onevenwichtigheden brengen risico's met zich mee, zoals financiële instabiliteit en internationale spanningen. Daarom is het belangrijk dat Nederland en andere EU landen hun eigen economie versterken en beter samenwerken.

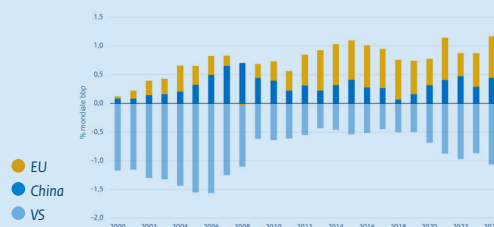
Verschillen in handels- en geldstromen

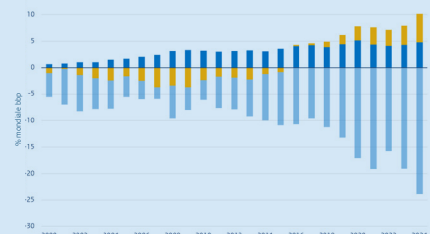
Verschillen nemen toe

Macro-economische onevenwichtigheden zijn een gevolg van wereldhandel en niet per definitie problematisch. Wel zijn er risico's als deze onevenwichtigheden langdurig oplopen.

Oplopende handelsoverschotten en -tekorten

Oplopende spaaroverschotten en -tekorten

Risico: handels- en spaaroverschotten

kunnen leiden tot protectionisme vanuit andere landen (en daardoor internationale spanningen).

Risico: handels- en spaartekorten

kunnen leiden tot hoge schulden en bubbels (en daardoor financiële instabiliteit).

Het kabinet zet daarom in op:

Versterken eigen economie door middel van (private) investeringen en hervormingen

Investeren in veiligheid (NAVO-norm)

Verbreden en versterken handelsrelaties

Stevig optreden tegen oneerlijke concurrentie buiten de EU

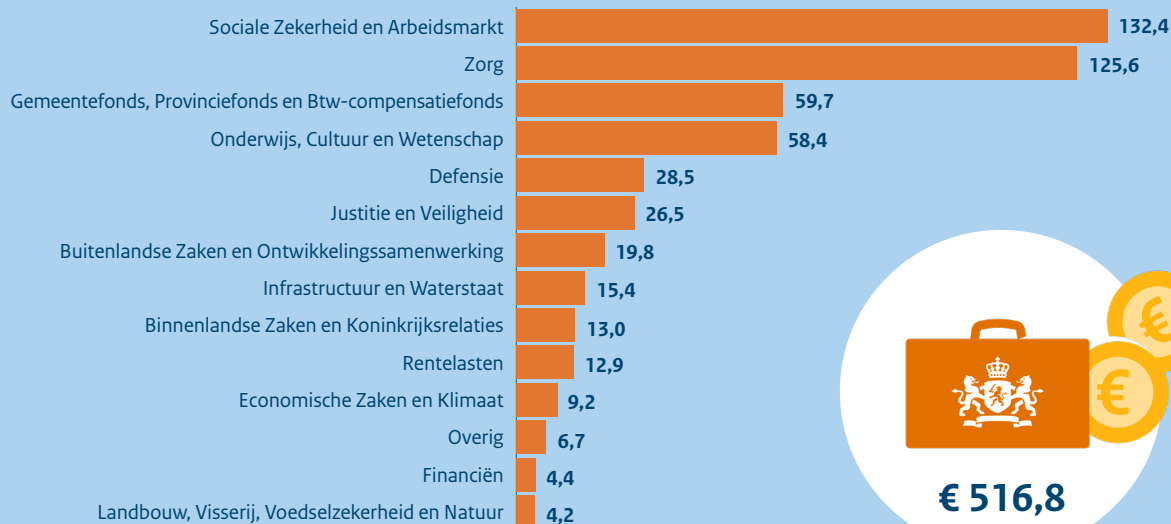
Afbouwen risicovolle strategische afhankelijkheden

Rijksbegroting 2027

Uitgaven (in miljarden euro's)

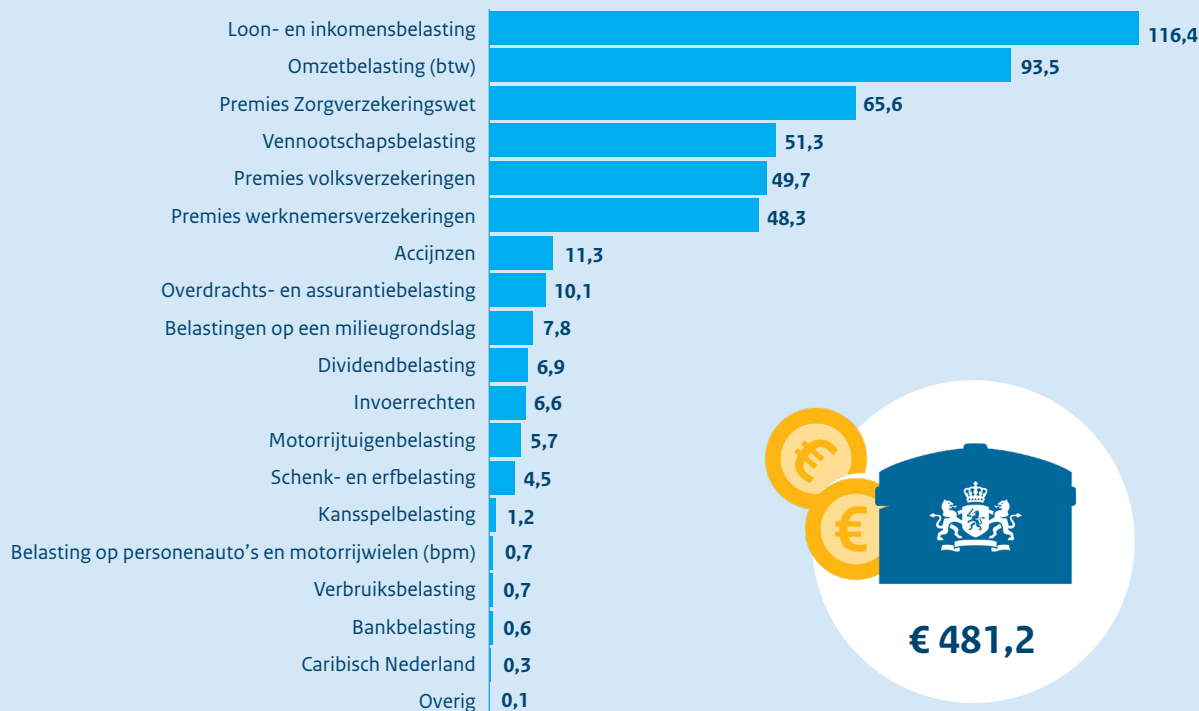

€ 516,8

Totaal in miljarden

Inkomsten (in miljarden euro's)

€ 481,2

Totaal in miljarden